

i. SMEDJE FRA AS

Bygget i 1789

Lå oprindeligt i
Hvilerup ved Hosby i
As sogn

Blev genopført på
museet i 1923

Bruges i dag til muse-
ums kiosk og billetsalg

Smeden var en agtet
mand i byen. Smeden
var samlingspunkt for
landsbyens mænd om
aftenen

På grund af brandfare
lå smedjen gerne isole-
ret fra omkringliggende
huse. Derfor var bygnin-
gen også forsynet med
tegltag

Husets historie

Smeden var en vigtig aktør i landsbyen og havde et tæt samarbejde med alle bønderne i lokalområdet. Han reparerede værktøj, skoede heste og kunne også klare små lægelige opgaver.

Smedens arbejde

Smeden var en central aktør i landsbysamfundet, og uden en dygtig smed kunne det være meget svært for bønderne at drive deres gårde. Det var hårdt og tungt arbejde at være smed. De almindelige arbejdsopgaver gik ud på reparere plove, havre, hjul og at sko heste. Smeden var også den kloge mand, og man søgte hjælp hos ham, når man eksempelvis havde problemer med tænderne eller skulle have fjernet en byld. Smeden kunne også årelade, hvilket betød, at man skar hul på en blodåre og tappede blod ud. Dette var en anerkendte behandlingsform mod de fleste lidelser, dog særligt febersygdomme, indtil slutningen af 1800-tallet. Smeden var også kendt for at have viden om lægeplanter.

Landsbysmedjen

Smeden blev typisk "ansat" af bønderne og landsbyen og tildelt en smedje samt bolig med lidt jord mod at udføre arbejde for landsbyen. De betalte ham i naturalier som korn, halm og brænde, når de fik udført arbejde hos ham. Andre smede var selverhvervede og måtte ofte hutle sig gennem tilværelsen. Når der skulle foretages større arbejder, var det som oftest på aftalte smededage, hvor bonden stillede med karl, kul og jern. Disse dage var kærkommen hos smeden, da det var bondens pligt at levere dagens mad, og han gjorde en ære ud af, at det skulle være så flot som muligt. Slutningen af 1800-tallet var ikke en god periode for landsbysmeden, der blev udkonkurreret af industrialisering. Nogle smede overlevede dog, men efter 1. verdenskrig havde de fleste specialiseret sig, og landsbysmeden forsvandt langsomt.

Håndværk- Forlaget Ny havn 2002

To smede i gang med at sko heste i begyndelsen af 1900-tallet.

